

Vespers Jeanne d'Arc

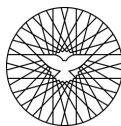

Utrechtse Vrouwen Schola

koor voor Gregoriaans
o.l.v. Arnoud Heerings

voorganger: ds. Harold Schorren

zondag 11 oktober 2015
15:00 uur

Pauluskerk
Een wereld andersom

V. Deus, in adiutorium meum intende.
R. Domine, ad adiuvandam me festina.
Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc,
et semper, et in sæcula sæculorum.
Amen. Alleluia.

Antiphona 1

Ecce Ioanna, virgo simplex et piissima,
quoniam timebat Dominum valde, nec erat
qui loqueretur de illa verbum malum,
alleluia.

Psalms 109

Dixit Dominus Domino meo:
sede a dextris meis.
Donec ponam inimicos tuos:
scabellum pedum tuorum.
Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex
Sion:
dominare in medio inimicorum tuorum.
Tecum principium in die virtutis tuæ in
splendoribus sanctorum:
ex utero ante luciferum genui te.

Iuravit Dominus, et non pœnitebit eum:

tu es sacerdos in æternum
secundum ordinem Melchisedech.
Dominus a dextris tuis:
confregit in die iræ suæ reges.
Iudicabit in nationibus, implebit ruinas:
conquassabit capita in terra multorum.
De torrente in via bibet:
propterea exaltabit caput.
Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc, et semper:
et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona 1

Ecce Ioanna, virgo simplex et piissima,
quoniam timebat Dominum valde, nec erat
qui loqueretur de illa verbum malum,
alleluia.

V. God, kom mij te hulp. (Ps 69/70, 2)
R. Heer, haast U mij te helpen.
Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin en nu
en altijd en in de eeuwen der eeuwen.
Amen. Alleluia.

Antifoon 1

Zie Jeanne, een eenvoudige en zeer vrome
maagd, omdat zij de Heer zeer vreesde, en er
was niemand die een kwaad woord over haar
sprak, alleluia.

Psalms 110

De Heer sprak tot mijn Heer:
Zet u aan mijn rechterhand.
Totdat ik uw vijanden maak:
tot rustbank voor uw voeten.
Vanuit Sion zal de Heer uw machtige scepter
uitbreiden:
heers te midden van uw vijanden.
Sinds de dag van uw oorsprong berust het
opperste gezag bij U in schittering van
heiligheid: uit de schoot heb ik vóór de
morgenster u voortgebracht.
De Heer heeft het gezworen en het zal Hem
niet berouwen:
gij zult voor eeuwig priester zijn naar de wijze
van Melchisedek.
De Heer staat aan uw rechterhand: Hij zal de
vorsten vermorzelen op de dag van zijn toorn.
De volkeren zal hij richten, lijken opstapelen:
veler hoofden verpletteren op de aarde.
Uit een beek langs de weg zal hij drinken:
daarom zijn hoofd verheffen.
Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin en nu en altijd:
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon 1

Zie Jeanne, een eenvoudige en zeer vrome
maagd, omdat zij de Heer zeer vreesde, en er
was niemand die een kwaad woord over haar
sprak, alleluia.

Antiphona 2

Suscitavit eam Dominus, et ideo puella induit armaturam Dei, ut posset stare adversus insidias inimicorum, alleluia.

Psalmus 112

Laudate pueri Dominum:
laudate nomen Domini.
Sit nomen Domini benedictum:
ex hoc nunc, et usque in sæculum.
A solis ortu usque ad occasum:
laudabile nomen Domini.
Excelsus super omnes gentes Dominus: et
super cælos gloria eius.
Quis sicut Dominus Deus noster,
qui in altis habitat:
et humilia respicit in cælo et in terra?
Suscitans a terra inopem:
et de stercore erigens pauperem.
Ut collocet eum cum principibus:
cum principibus populi sui.
Qui habitare facit sterilem in domo:
matrem filiorum lætantem.
Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc, et semper:
et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona 2

Suscitavit eam Dominus, et ideo puella induit armaturam Dei, ut posset stare adversus insidias inimicorum, alleluia.

Antiphona 3

Stetit succincta lumbos suos in veritate, et induta lorica iustitiæ, assumpsit scutum et galeam salutis, alleluia.

Antifoon 2

De Heer wekte haar op, en daarom bekleedde het meisje zich met de wapenrusting Gods, opdat zij staande kon blijven tegen de listen en lagen van de vijanden, alleluia.

Psalm 113

Looft, dienaren, de Heer:
looft de naam van de Heer.
De naam van de Heer zij geprezen:
van nu af tot in eeuwigheid.
Van zonsopgang tot zonsondergang:
zij de Naam van de Heer geprezen.
Verheven boven alle volken is de Heer:
boven de hemelen straalt zijn glorie.
Wie is als de Heer, onze God,
die woont in de hoge:
en neerziet op hemel en aarde?
Hij heft de behoeftige van de aarde:
en tilt uit zijn drek de arme omhoog.
Om hem een plaats onder de vorsten te geven:
de vorsten van zijn eigen volk.
De onvruchtbare geeft Hij een plaats in huis:
als een blijde moeder van zonen.
Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin en nu en altijd:
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon 2

De Heer wekte haar op, en daarom bekleedde het meisje zich met de wapenrusting Gods, opdat zij staande kon blijven tegen de listen en lagen van de vijanden, alleluia.

Antifoon 3

Zij stond met haar lendenen omgord in waarheid, en getooid met de lauwerkranen der gerechtigheid nam zij het schild en de helm des heils aan, alleluia.

Psalmus 121

Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi:
In domum Domini ibimus.
Stantes erant pedes nostri:
in atriis tuis Ierusalem.
Ierusalem, quæ ædificatur ut civitas:
cuius participatio eius in idipsum.
Illic enim ascenderunt tribus,
tribus Domini:
testimonium Israël
ad confitendum nomini Domini.
Quia illic sederunt sedes in iudicio:
sedes super domum David.
Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem:
et abundantia diligentibus te.
Fiat pax in virtute tua:
et abundantia in turribus tuis.
Propter fratres meos et proximos meos:
loquebar pacem de te.
Propter domum Domini Dei nostri:
quæsivi bona tibi.
Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc, et semper:
et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona 3

Stetit succincta lumbos suos in veritate, et
induta lorica iustitiæ, assumpsit scutum
et galeam salutis, alleluia.

Antiphona 4

Ecce levavit ad gentes manum suam, et ad
populos exaltavit signum Domini, ut
fugerent partes adversæ, alleluia.

Psalm 126

Nisi Dominus ædificaverit domum:
in vanum laboraverunt qui ædificant eam.
Nisi Dominus custodierit civitatem:
frustra vigilat qui custodit eam.

Psalm 122

Verheugd was ik toen ik hoorde:
‘Wij gaan naar het huis van de Heer,’
verheugd ben ik, nu onze voeten staan:
binnen je poorten, Jeruzalem.
Jeruzalem, als een stad gebouwd:
hecht en dicht opeen.
Daar komen de stammen samen,
de stammen van de Heer:
om Israëls plicht te vervullen,
te prijzen de naam van de Heer.
Daar zetelt het gerecht:
daar troont het huis van David.
Vraag om vrede voor Jeruzalem:
‘Dat rust hebben wie van je houden,
dat vrede heerst binnen je muren:
en rust in je vesting.’
Om mijn verwanten en vrienden:
zeg ik: ‘Vrede zij in jou.’
Om het huis van de Heer, onze God:
wens ik je al het goede.
Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin en nu en altijd:
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon 3

Zij stond met haar lendenen omgord in
waarheid, en getooid met de lauwerkrans der
gerechtigheid nam zij het schild en de helm
des heils aan, alleluia.

Antifoon 4

Zie, zij hief haar hand op tegen de naties, en
tegen de volkeren richtte zij het teken van de
Heer op, zodat de tegenpartij vluchtte,
alleluia.

Psalm 127

Als de Heer het huis niet bouwt:
vergeefs zwoegen de bouwers.
Als de Heer de stad niet bewaakt:
vergeefs doet de wachter zijn ronde.

Vanum est vobis ante lucem surgere:
surgite postquam sederitis,
qui manducatis panem doloris.
Cum dederit dilectis suis somnum:
ecce hæreditas Domini, filii;
merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis:
ita filii excussorum.
Beatus vir qui implevit desiderium suum
ex ipsis: non confundetur
cum loquetur inimicis suis in porta.
Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper:
et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona 4

Ecce levavit ad gentes manum suam, et ad
populos exaltavit signum Domini, ut
fugerent partes adversæ, alleluia.

Antiphona 5

Custodivit eam Angelus eius, et hinc
euntem, et ibi commorantem, et inde
revertentem, atque in medio ignis non
dereliquit eam, alleluia.

Psalmus 147

Lauda Ierusalem Dominum:
lauda Deum tuum Sion.
Quoniam confortavit seras portarum
tuarum: benedixit filiis tuis in te.
Qui posuit fines tuos pacem:
et adipe frumenti satiat te.
Qui emittit eloquium suum terræ :
velociter currit sermo eius.
Qui dat nivem sicut lanam:
nebulam sicut cinerem spargit.
Mittit crystallum suam sicut buccellas:
ante faciem frigoris eius quis sustinebit?
Emittet verbum suum, et liquefaciet ea:
flabit spiritus eius, et fluent aquæ.

Vergeefs is het dat je vroeg opstaat:
je laat te ruste legt,
je aftobt voor wat brood –
hij geeft het zijn lieveling in de slaap.
Kinderen zijn een geschenk van de Heer,
de vrucht van de schoot is een beloning van
God.

Als pijlen in de hand van een schutter:
zo zijn kinderen, verwekt in je jeugd.
Gelukkig de man wiens koker is gevuld
met pijlen zoals zij: hij staat niet te schande
als hij zijn vijanden aanklaagt in de poort.
Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin en nu en altijd:
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon 4

Zie, zij hief haar hand op tegen de naties, en
tegen de volkeren richtte zij het teken van de
Heer op, zodat de tegenpartij vluchtte,
alleluia.

Antifoon 5

Zijn Engel bewaakte haar, en als ze hierheen
ging, en daar vertoefde, en vandaar
terugkeerde, en midden in het vuur verliet hij
haar niet, alleluia.

Psalm 147, 12-20

Prijs, Jeruzalem, prijs de Heer:
loof, Sion, loof je God.
Hij heeft de grendels van je poorten versterkt:
het volk binnen je muren gezegend.
Hij geeft je vrede en veilige grenzen:
met vette tarwe stilt hij je honger.
Hij zendt zijn bevelen naar de aarde:
vlug als een renbode gaat zijn woord.
Hij laat het sneeuwen als wol:
rijp strooit hij uit als stof.
Hagel werpt hij in brokken neer:
wie is tegen zijn koude bestand?
Hij zendt zijn woord en alles smelt:
hij stuurt zijn adem, de wateren stromen.

Qui annuntiat verbum suum Iacob:
iustitias et iudicia sua Israel.
Non fecit taliter omni nationi:
et iudicia sua non manifestavit eis.

Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc, et semper,
et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona 5

Custodivit eam Angelus eius, et hinc
euntem, et ibi commorantem, et inde
revertentem, atque in medio ignis non
dereliquit eam, alleluia.

Capitulum

Proposui sapientiam adducere mihi ad
convivendum: sciens quoniam mecum
communicabit de bonis, et erit allocutio
cogitationis et tædii mei. Habebo, propter
hanc, claritatem ad turbas, et honorem
apud seniores iuvenis.
- Deo gratias.

Homilia

Hymnus

Salve, virilis pectoris
Virgo, Patrona Galliæ!
Tormenta dira sustinens,
Christi refers imaginem.

Voces supernas audiens,
Iesu repleta lumine,
dum fata pandis patriæ,
silent paventque iudices.

Oppressa flammis, clamitas
Iesum, crucemque fortiter amplexa,
ad Ipsum, simplicis
instar columbæ, pervolas.

Hij maakt zijn woorden aan Jakob bekend:
zijn wetten en voorschriften aan Israëel.
Met geen ander volk heeft hij zich zo
verbonden: met zijn wetten zijn zij niet
vertrouwd.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Antifoon 5

Zijn Engel bewaakte haar, en als ze hierheen
ging, en daar vertoefde, en vandaar terug-
keerde, en midden in het vuur verliet hij haar
niet, alleluia.

Kapittel

Wijsh. 8

Daarom besloot ik de wijsheid in huis te
nemen, ik wilde met haar leven. Want ik wist
dat zij mij goede raad zou geven en mij zou
bemoedigen in tijden van zorg en verdriet.
Door haar zal ik alom roem verwerven, en
aanzien bij ouderen, zo jong als ik ben.
- Wij danken God.

Korte overweging

Hymne

Gegroet, maagd met een mannelijk hart,
Patroon van Gallië!
Doordat gij zware beproevingen doorstaat
vertegenwoordigt gij het beeld van Christus.

Toen gij de stemmen van boven hoorde,
verzadigd van het licht van Christus,
en terwijl gij het lot van het vaderland
openbaart zwijgen de rechters en sidderen zij.

Verdrukt door de vlammen roept gij
Jezus luid, en het kruis krachtig omarmend,
vliegt gij heen tot Hem,
gelijkend op een eenvoudige duif.

Choris beatis Virginum
adscripta, cives adiua:
te deprecante, singulis
detur corona gloriae.

Sit laus Patri, sit Filio:
Sancto decus Paraclito,
qui corda amore sauciat,
vires et auget languidis. Amen.

V. Meritis et precibus beatæ Ioannæ,
alleluia.

R. Propitius esto, Domine, populo tuo,
alleluia.

Antiphona ad Magnificat

Ioanna, sponsa Christi, tutrix et custos
patriæ, esto tuis famulis murus
inexpugnabilis, assiduis suffragiis,
alleluia.

Canticum B. Mariæ Virginis

Magnificat anima mea Dominum.

Et exsultavit spiritus meus:
in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ:
ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est:
et sanctum nomen eius.

Et misericordia eius a progenie in
progenies: timentes eum.

Fecit potentiam in brachio suo:
dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede:
et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis.
et divites dimisit inanes.

Suscepit Israel puerum suum,
recordatus misericordiæ suæ.

Sicut locutus est ad patres nostros:
Abraham et semini eius in sæcula.

Help de burgers, nu gij gerekend wordt
tot de heilige koren van Maagden:
laat op uw voorspraak aan ieder afzonderlijk
de kroon der ere gegeven worden.

Lof zij de Vader, zij de Zoon:
eer aan de Heilige Trooster,
die de harten door liefde verwondt
en de krachten van de vermoeide doet
toenemen. Amen.

V. Om de verdiensten en de gebeden van de
zalige Jeanne, alleluia.

R. Wees, Heer, uw volk genadig, alleluia.

Magnificat-antifoon

Jeanne, bruid van Christus, voogd en
beschermster van het vaderland, wees voor
uw dienaren een onoverwinnelijke muur, door
altijdurende bijstand, alleluia.

Lofzang van Maria (Lucas 1, 46 - 55)

Hoog prijst mijn ziel de Heer.

En mijn geest jubelt:
in God mijn redder.

Omdat hij heeft omgezien naar de geringheid
van zijn dienstmaagd:
zie van nu af prijzen mij alle geslachten zalig.

Want hij die machtig is, heeft grote dingen
aan mij gedaan: heilig is zijn Naam.

Zijn barmhartigheid gaat van geslacht op
geslacht: voor hen die Hem vrezen.

Met kracht heeft Hij zijn arm verheven:
de trotsen van hart sloeg Hij uiteen.

Machtigen haalde Hij neer van de troon:
en geringen heeft hij verheven.

Behoeftigen heeft Hij overladen met gaven:
en rijken met lege handen weggezonden.

Opgenomen heeft Hij Israël, zijn dienaar:
zijn barmhartigheid indachtig.

Zoals Hij tot onze vaderen gesproken heeft:
tot Abraham en zijn zaad voor altijd.

Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio, et nunc, et semper:
et in sæcula sæculorum. Amen.

Antiphona ad Magnificat

Ioanna, sponsa Christi, tutrix et custos
patriæ, esto tuis famulis murus
inexpugnabilis, assiduis suffragiis,
alleluia.

Oratio

Oremus.
Deus, qui beatam Ioannem Virginem ad
fidem ac patriam tuendam mirabiliter
suscitasti: da, quæsumus, eius
intercessione, ut Ecclesia tua, hostium
superatis insidiis, perpetua pace fruatur.

Per Dominum nostrum Iesum Christum
Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in
unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia
sæcula sæculorum.

R. Amen.

Commemoratio Sanctæ Teresiæ

Antiphona

Veni sponsa Christi, accipe coronam,
quam tibi Dominus præparavit in
æternum, alleluia.

V. Diffusa est gratia in labiis tuis, alleluia.

R. Propterea benedixit te Deus in
æternum, alleluia.

Eer aan de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin, en nu, en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Magnificat-antifoon

Jeanne, bruid van Christus, voogd en
beschermster van het vaderland, wees voor
uw dienaren een onoverwinnelijke muur, door
altijdurende bijstand, alleluia.

Gebed

Laat ons bidden.
God, die de zalige Maagd Jeanne op
wonderbaarlijke wijze hebt opgewekt om het
geloof en het vaderland te beschermen: wij
vragen U, geef, op haar voorspraak, dat uw
Kerk, na het overwinnen van de listen en
lagen van de vijanden, moge bloeien in
voortdurende vrede.

Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U leeft en heerst in de eenheid van de
Heilige Geest, God, door alle eeuwen der
eeuwen.

R. Amen.

Commemoratie van de heilige Theresia van Lisieux

Antifoon

Kom, bruid van Christus, aanvaard de kroon
die de Heer voor u bereid heeft voor eeuwig,
alleluia.

V. Bevalligheid is op uw lippen gelegd,
alleluia.

R. Daarom heeft God u gezegend voor
eeuwig, alleluia.

Collecta

Oremus.

Domine, qui dixisti: Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum: da nobis, quæsumus; ita sanctæ Teresiæ Virginis in humilitate et simplicitate cordis vestigia sectari, ut præmia consequamur æterna.

Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum Spiritu tuo.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

V. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace.

R. Amen.

Pater noster (secreta)

V. Dominus det nobis suam pacem.

R. Et vitam æternam. Amen.

Regina cæli

Regina cæli, lætare, alleluia,
quia quem meruisti portare, alleluia,

resurrexit sicut dixit, alleluia.

Ora pro nobis Deum, alleluia.

V. Gaude et lætare Virgo Maria, alleluia.

R. Quia surrexit Dominus vere, alleluia.

Gebed

Laat ons bidden.

Heer, die gezegd hebt: Als gij niet wordt zoals kinderen, zult gij niet binnengaan in het rijk der hemelen: wij vragen U, geef ons zo in nederigheid en eenvoud des harten in de voetsporen van de heilige maagd Theresia te treden, dat wij de eeuwige prijs te verwerven. Gij die leeft en heerst met God de Vader, in eenheid met de Heilige Geest, door alle eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

V. De Heer zij met u.

R. En met uw geest.

V. Laat ons de Heer loven.

R. Wij danken God.

V. Dat de zielen van de overledenen door Gods barmhartigheid rusten in vrede.

R. Amen.

Onze Vader (in stilte)

V. De Heer geve ons zijn vrede.

R. En het eeuwig leven. Amen.

Koningin des hemels, verheug u, alleluia,
omdat Hij die gij waardig was te dragen,
alleluia,

opgestaan is, zoals hij gezegd heeft, alleluia.

Bid voor ons tot God, alleluia.

V. Verheug en verblijd u, Maagd Maria, alleluia.

R. Omdat de Heer waarlijk is opgestaan, alleluia.

Oremus.

Deus, qui per resurrectionem Filii tui
Domini nostri Iesu Christi mundum
lætificare dignatus es: præsta quæsumus;
ut per eius Genitricem Virginem Mariam
perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per
eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

V. Divinum auxilium maneat semper
nobiscum.

R. Amen

Laat ons bidden.

God, Gij die door de opstanding van uw Zoon
onze Heer Jezus Christus u verwaardigd hebt
de wereld blij te maken: geef, vragen wij, dat
wij door zijn moeder de Maagd Maria de
vreugden van het eeuwige leven mogen
grijpen. Door dezelfde Christus, onze Heer.

R. Amen

V. De goddelijke hulp blijve altijd met ons.

R. Amen.

De Utrechtse Vrouwen Schola

De Utrechtse Vrouwen Schola bestaat uit circa tien vrouwen; op het repertoire staat voornamelijk gregoriaans. De schola is opgericht in oktober 1987, door Ike de Loos en Marie-Louise Egbers; deze laatste had gedurende de eerste negen jaar de muzikale leiding. Zij is er met de schola in geslaagd de schoonheid van het gregoriaans gezongen door vrouwen, onder de aandacht te brengen.

Sinds maart 2011 wordt de schola geleid door Arnoud Heerings.

Het koor is niet kerkelijk gebonden.

Nieuwe leden zijn van harte welkom. Als je interesse hebt om mee te zingen, of eens wilt komen kijken en luisteren tijdens een repetitie, neem dan contact op.

<http://utrechtsevrouwenschola.dyndns.org>

utrechtsevrouwenschola@hotmail.com

Arnoud Heerings

Arnoud Heerings is verbonden aan de Hogeschool voor de Kunsten te Utrecht. Hier geeft geeft hij o.a. de vakken gregoriaans, liturgie en geschiedenis van de klassieke muziek. Hij studeerde muziekwetenschappen in Utrecht (met aantekening koordirectie) en is als dirigent/zanger verbonden aan diverse koren en ensembles. Het repertoire dat bij hem op de lessenaar staat, varieert van gregoriaans tot modern.

Over de vesper

De vesper zoals de Utrechtse Vrouwen Schola die vanmiddag zingt, hoort bij de feestdag ter ere van Jeanne d'Arc – haar sterfdag – op 30 mei. Deze datum valt altijd in de Paastijd en in de vesper klinken dan ook vele alleluia's...

De diverse antifonen die voorafgaan aan de psalmen en het Magnificat, bezingen de lof van Jeanne d'Arc. Door het zingen van deze antifonen en een gezang als de hymne wordt eigenlijk eer gebracht aan God: door Gods genade kon deze jonge vrouw de redder worden van haar volk en een voorbeeld voor ons allen.